

Wauw, het leeft

Een les voor groep 1&2

Handleiding voor de leerkracht
www.rotterdam.nl/nme

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
1. Doelgroep	4
2. Relatieschema	4
3. Opzet van de lescyclus.....	5
3.1. Opbouw van de lescyclus	5
3.2. Doelstellingen.....	5
4. Relatie met de kerndoelen & natuurmethoden.....	6
5. Voorbereidende activiteit op school.....	6
5.1. Doelstellingen.....	6
5.2. Materialen & benodigdheden.....	6
5.3. Opbouw en werkwijze	6
6. De les op locatie	7
6.1. Doelstellingen.....	7
6.2. Opbouw & werkwijze.....	7
7. Verwerkingssuggestie.....	9
7.1. Doelstelling.....	9
7.2. Benodigdheden.....	9
7.3. Opbouw & werkwijze.....	9
7.4. De nabespreking.....	9
8. Achtergrondinformatie voor de leerkracht.....	9

Inleiding

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en op zoek naar hun grenzen. Daarbij stellen zij zichzelf en hun omgeving op de proef. Tijdens de les 'Wauw, het leeft' wordt op deze natuurlijke ontdekkende houding ingespeeld en raken de leerlingen verwonderd over (jong) leven.

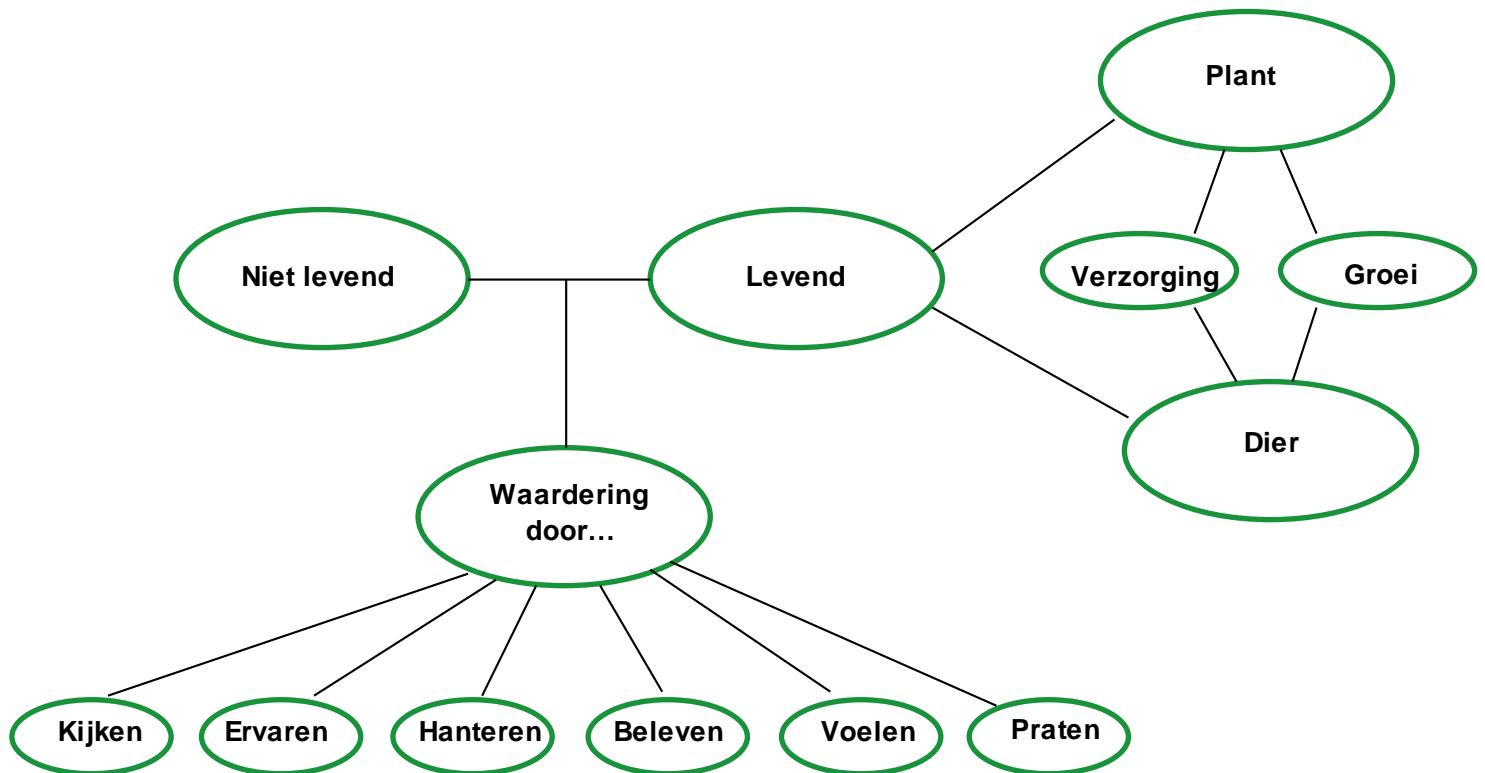
De leerlingen komen in contact met levende planten en dieren en onderzoeken niet levend materiaal. Bij iedere opdracht onderzoeken de leerlingen of ze te maken hebben met een plant of met een dier en ontdekken zij dat levende planten en dieren groeien. Ook ervaren de leerlingen dat planten en dieren verzorging nodig hebben en dat zij voorzichtig met planten en dieren moeten omgaan. Door de opzet van de les maken de leerlingen bepaalde keuzes en leren hierbij hun gevoel te uiten.

Deze les duurt 5 kwartier, waarbij het eerste uur van de les wordt gegeven door een educatief medewerker van de locatie. Het laatste kwartier van de les bestaat uit een buitenopdracht, deze opdracht zal door de groepsleerkracht worden begeleid. In verband met het werken in kleine groepjes, is begeleiding van ouders of stagiaires noodzakelijk.

1. Doelgroep

De les 'Wauw, het leeft' is bedoeld voor de groepen 1 en 2 van het Rotterdamse basisonderwijs (en tevens geschikt voor leerlingen die door omstandigheden functioneren op het niveau van groep 1 & 2).

2. Relatieschema

3. Opzet van de lescyclus

3.1. Opbouw van de lescyclus

De lescyclus bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Voorbereidende activiteit op school: door uitleg en een vraaggesprek weten de leerlingen dat zij naar de kinderboerderij toe gaan voor een les en hebben een start gemaakt met het thema levend / niet levend.
2. De les op locatie: De les 'Wauw, het leeft' wordt gegeven in een leslokaal van het lescentrum door een educatief medewerker. Het laatste kwartier van de les is een buitenopdracht die onder begeleiding van de groepsleerkracht wordt uitgevoerd.
3. Verwerkende activiteit op school: voor de verwerkende activiteit krijgt de groep een zakje tuinkers mee om in het zelfgemaakte potje te zaaien.

3.2. Doelstellingen

Uitleg iconen bij de doelstellingen:

- Hoofd (kennis)
- Hart (waarderen)
- Handen (vaardigheden)

Algemeen doel:

Aan het einde van de lescyclus zijn de leerlingen actief gestimuleerd om na te denken wat levend en niet levend is, doordat de leerlingen planten, dieren en voorwerpen hebben bekeken en met planten, dieren en voorwerpen in contact zijn geweest.

Vorbereidende activiteit:

Na afloop van deze activiteit:

- Weten de leerlingen dat ze naar de kinderboerderij gaan voor een les
- Hebben de leerlingen de mogelijkheid gekregen om zich bewust te worden dat iets kan leven (of niet)

Les op locatie:

Na afloop van de les 'Wauw, het leeft':

- Hebben de leerlingen gekeken naar (en zijn in contact gekomen met) diersoorten, plantonderdelen en voorwerpen
- Hebben de leerlingen gezien en ervaren dat je op een andere manier omgaat met levende materie (planten en dieren) dan met niet levende materie
- Hebben de leerlingen de mogelijkheid gehad om tijdens de opdrachten hun gevoel te uiten door erover te praten in (sub)groepjes

Verwerkende activiteit:

Na afloop van deze activiteit:

- Weten de leerlingen leren dat er uit een zaadje een plantje groeit en dat het leeft.

- Hebben de leerlingen de mogelijkheid gehad om zelf tuinkers te laten ontkiemen en op te eten

4. Relatie met de kerndoelen & natuurmethoden

De les sluit aan bij de volgende kerndoelen van het basisonderwijs:

Oriëntatie op jezelf en de wereld > Mens en samenleving

39: de leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu

41: de leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen

5. Voorbereidende activiteit op school

5.1. Doelstellingen

Na afloop van deze activiteit:

- Weten de leerlingen dat ze naar de kinderboerderij gaan voor een les

- Hebben de leerlingen de mogelijkheid gekregen om zich bewust te worden dat iets kan leven (of niet)

5.2. Materialen & benodigdheden

Voor deze activiteit heeft u de praatplaat nodig. Deze praatplaat is te downloaden via de website

www.rotterdam.nl/downloadenlesmateriaal

5.3. Opbouw en werkwijze

Om de leerlingen voor te bereiden op een bezoek aan de kinderboerderij voor de les 'Wauw, het leeft' is een praatplaat gemaakt waarmee u samen met de leerlingen een leergesprek kan voeren. De thema's 'levend' en 'niet levend' kunnen via deze plaat geïntroduceerd worden. Op de praatplaat zijn onder andere kippen, geiten, slakken en een stal te zien. Suggesties voor vragen die tijdens het leergesprek kunnen worden gesteld;

- Wie is er wel eens op een kinderboerderij geweest?
- Welke dieren zijn daar?
- Vertel wat je ziet op de plaat?
- Zie je iets op de plaat wat eten nodig heeft?
- Zie je iets op de plaat dat water nodig heeft?
- Waarom moet een dier eten en drinken?
- Heeft een plant ook eten en drinken nodig?
- Zie je iets op de plaat dat kan groeien?
- Zie je iets op de plaat wat leeft. Hoe kun je dat zien?
- Zie je iets op de plaat wat niet leeft. Hoe kun je dat zien?

De afbeeldingen van de praatplaat komen later in de les op de kinderboerderij weer aan bod.

6. De les op locatie

6.1. Doelstellingen

Na afloop van de les 'Wauw, het leeft':

- Hebben de leerlingen gekeken naar (en zijn in contact gekomen met) diersoorten, plantonderdelen en voorwerpen

- Hebben de leerlingen gezien en ervaren dat je op een andere manier omgaat met levende materie (planten en dieren) dan met niet levende materie

- Hebben de leerlingen de mogelijkheid gehad om tijdens de opdrachten hun gevoel te uiten door erover te praten in (sub)groepjes

6.2. Opbouw & werkwijze

De les wordt gegeven door een educatief medewerker van de locatie en duurt 5 kwartier.

- Introductie 10 min
- Opdrachten 40 min
- Afsluiting 10 min
- Buitenopdracht 15 min

De les wordt gegeven in een leslokaal op de locatie en alleen het laatste kwartier van de les vindt buiten plaats.

Deze laatste opdracht is onder begeleiding van de groepsleerkracht.

Introductie 'Kringgesprek'

De les begint met een kringgesprek. Dit gesprek gaat over allerlei levende en niet levende 'dingen'.

B.v. een steen, een knuffeldier, een echt dier en een plant. Tijdens dit gesprek ontdekken de leerlingen dat je zorgvuldig om moet gaan met de natuur.

De opdrachten

Na het kringgesprek gaan de leerlingen onder begeleiding van een ouder of stagiaire de opdrachten uitvoeren. Boven elke opdracht staat voor de begeleider wat het doel is van de opdracht.

Iedere opdracht bestaat uit drie delen:

- een doe - opdracht
- de vraag 'is dit een dier of een plant'
- de leerlingen mogen hun waardering geven over het onderwerp.

De volgende opdrachten komen aan bod:

- **Stenen:** Op tafel staan 3 bakken gevuld met allerlei stenen en sorteren hier stenen uit op bijvoorbeeld grootte en vorm.
Doel van de opdracht: De leerlingen zien en voelen de verschillen tussen de stenen en leren zich hierover uit te spreken. Ook benoemen zij dat er geen zorg (zoals eten en drinken) nodig is voor de stenen.
- **Echt of nep:** Op een tafel liggen een aantal echte voorwerpen en een aantal nep (nagemaakte) voorwerpen. De leerlingen leggen de echte voorwerpen en de nep voorwerpen in de juiste manden.
Doel van de opdracht: Leerlingen worden zich bewust van echt levende dingen en nagemaakte niet-levende dingen.
- **Wandelende takken:** Hier staat een bak met wandelende takken. De leerlingen kijken of ze de wandelende takken kunnen ontdekken. Daarna mogen ze een wandelende tak op de hand houden.
Doel van de opdracht: Leerlingen leren voorzichtig een wandelende tak hanteren en dat een wandelende tak leeft.

- **Slakken:** Hier staat een bak met slakken. De leerlingen kijken of ze slakken kunnen ontdekken. Daarna mogen ze een slak op de hand houden.
Doel van de opdracht: leerlingen leren voorzichtig een slak hanteren.
- **Kuikens:** De leerlingen mogen een kuikentje op de hand houden.
Doel van de opdracht: leerlingen leren voorzichtig een kuiken hanteren.
- **Op visite bij...?** : In een grote bak zijn dieren aanwezig (dit kunnen verschillende dieren zijn, zoals een paplam of konijn). De leerlingen mogen in de bak gaan zitten. Wanneer er een dier naar hen toe komt, mogen ze het dier aaien.
Doel van de opdracht: leerlingen leren het gedrag van de dieren te interpreteren en voorzichtig te aaien.
- **Bloemen:** Op de tafel staan verschillende planten. De leerlingen bekijken de planten en bespreken wat de plant nodig heeft.
Doel van de opdracht: leerlingen leren zich uit te spreken over wat zij het mooist vinden en zien dat een plant ook zorg nodig heeft.
- **Ratten:** De leerlingen kijken naar de ratten en beantwoorden een aantal vragen.
Doel van de opdracht: de leerlingen leren rustig te kijken naar de ratten en ontdekken de verschillen tussen de ratten en de andere dieren in het lokaal.

Afsluiting

Na de opdrachten is er een afsluitend gesprek met uitleg van de opdracht die de leerlingen aansluitend op het terrein van de kinderboerderij gaan doen.

Opdracht buiten

Aan het einde van de buitenopdracht:

- Hebben de leerlingen de mogelijkheid gehad om op zoek te gaan naar boerderijdieren, planten en voorwerpen en om deze te bekijken

- Is er aan de ouders de mogelijkheid geboden om naar groene locaties te gaan in Rotterdam

Na de les in het lokaal gaat de groepsleerkracht met de leerlingen naar buiten. De educatief medewerker van de locatie gaat hierbij niet mee. De leerlingen krijgen een kaart mee. Hierop staan de afbeeldingen van de plaat van levende en niet levende dingen die te vinden zijn op de kinderboerderij. Als ze een afbeelding hebben gevonden stelt de begeleider een aantal vragen zoals: wil het geaaid worden? Hoe merk je dat?

Op de kaart zijn er een aantal afbeeldingen niet ingekleurd. Op school of thuis kunnen deze worden ingekleurd.

7. Verwerkingsuggestie

7.1. Doelstelling

Na afloop van deze activiteit:

- Weten de leerlingen leren dat er uit een zaadje een plantje groeit en dat het leeft.

- Hebben de leerlingen de mogelijkheid gehad om zelf tuinkers te laten ontkiemen en op te eten

7.2. Benodigdheden

- Tuinkerszaadjes
- Potje
- Aarde (zelf aanschaffen)

7.3. Opbouw & werkwijze

- Het potje vul je met aarde. De leerlingen zaaien hierop de tuinkers.
- Maak de aarde licht vochtig en zet het op een lichte plek (niet in de volle zon).
- Na ongeveer 1 à 2 weken kan de tuinkers gegeten worden. Tuinkers kan gegeten worden op een beschuitje, een crackertje of opgerold in een plakje kaas.
- Zo kan de groep het groeien van zaadje tot plant volgen in de klas. Ook kunnen de leerlingen de afbeeldingen die zij hebben gevonden op de kaart (die ze hebben gekregen bij de buitenopdracht) inkleuren. De kaart kan ook thuis ingekleurd worden, zodat er mogelijk thuis nog over de les wordt gesproken.

7.4. De nabespreking

Zodra de zaadjes beginnen te groeien en de tuinkers gegeten kan worden bespreek je met de leerlingen of de tuinkers leeft. Een aantal vragen die je kunt stellen zijn:

- Wat is er nu gebeurd met de zaadjes?
- Is tuinkers een plant of een dier?

8. Achtergrondinformatie voor de leerkracht

U vindt de handleiding en het (digitaal) lesmateriaal van deze les via www.rotterdam.nl/downloadslesmateriaal onder het kopje 'Wauw, het leeft'.